

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Навчально-науковий інститут педагогіки і психології

кафедра соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Світлана КОНДРАТЮК

28 серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ КУЛЬТУРОЛОГІЯ

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма Менеджмент соціокультурної діяльності
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
(назва)

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІПП

28 серпня 2024 р.

Голова _____

Юлія БОНДАРЕНКО, доктор
педагогічних наук, професор

СУМИ 2024

Розробники:

ЛУЦЕНКО ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА, кандидат філософських наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи менеджменту соціокультурної діяльності

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної
роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

Протокол № 1 від 28 серпня 2024 року.

Завідувач кафедри
канд. пед. наук, доцент

Анжела ПОЛЯНИЧКО

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Спеціальність (<i>професійне спрямування</i>): Менеджмент соціокультурної діяльності	Обов'язкова/	
		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 180	Освітній ступінь <u>бакалавр</u>	1-й	1-й
		Лекції	
		30 год.	2 год.
		Практичні, семінарські	
		38 год.	2 год.
		Лабораторні	
		_ год.	_ год.
		Самостійна робота	
		110 год.	164 год.
		Консультації:	
		2 год.	_ год.
		Вид контролю: екзамен	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни: «Культурологія» розкрити основні закономірності існування, розвитку і збагачення культури як способу, сукупного продукту і форми духовного освоєння світу, з'ясування ролі духовних факторів у розвитку суспільства; осягнення основних закономірностей культурного процесу та факторів його забезпечення; усвідомлення змісту основних культурологічних категорій – “культура”, “цивілізація”, “динаміка культури”, “ментальність”, “елітарна культура”, “масова культура”, “артефакт культури”, “традиційна культура”, “західна культура”, “східна культура” тощо.

Дисципліна передбачає вивчення теоретичних основ, сфер реалізації і структурних компонентів культури, її суб'єктів, з'ясування ролі духовних факторів у розвитку суспільства; ментальної бази і сучасних технологій соціально-культурної діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення змісту дисципліни базується на знаннях з філософії, зарубіжної культури, історії, історії та культури України, на знаннях фахових дисциплін: «Вступ до спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності» та деонтологія», «Психолого-педагогічні основи соціокультурної діяльності», «Комунікативна культура», «Соціокультурна анімація».

3. Результати навчання за дисципліною

Навчальний курс «Культурологія» спрямований на оволодіння майбутніми фахівцями з соціокультурної діяльності і соціальної роботи теоретико-методологічними засадами культурологічної теорії. Він передбачає також впровадження цього знання в фахову діяльність.

Знання	ПРЗ 2	Знання і розуміння на базовому рівні основних закономірностей культурного процесу та фактори забезпечення культурного прогресу людства
	ПРЗ 5	Знання і розуміння на базовому рівні сутності процесу формування культурологічного знання в історичному і ментальному просторі.
	ПРЗ 8	Знання і розуміння на базовому рівні специфіки світобачення західної і східної культур, їх роль у розвитку людства.
Уміння	ПРУ 4.	Уміння ефективно застосовувати отриманні знання в освітній і науково-дослідницькій роботі;
	ПРУ 5.	Уміння демонструвати широку полікультурну ерудованість, цілісність світобачення, інтегральний стиль мислення;
	ПРУ 6	Уміння орієнтуватися в основних закономірностях і проблемах розвитку духовної культури на сучасному етапі:
Комунікація	ПРК 1	Формувати широку полікультурну ерудованість, цілісність світобачення, інтегральний стиль мислення;
	ПРК 2	Формувати й обґрунтовувати власну думку щодо проблем культури, розв'язувати професійні завдання, використовуючи набуті у даному курсі знання

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	відповідь повна, аргументована, з прикладами, є нестандартні підходи й оригінальні матеріали, студент/-ка виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь;
В	відповідь повна, аргументована, студент/-ка виявляє знання основної та додаткової літератури;
С	студент/-ка демонструє достатні знання матеріалу в заданому обсязі, відповідь аргументована
Д	студент/-ка демонструє достатні знання матеріалу в заданому обсязі, але відповідь недостатньо аргументована;
Е	відповідь неповна, неаргументована, багато неточностей;

F	відповідь неправильна;
FX	немає відповіді

Розподіл балів

Поточний контроль							Разом	Сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2					
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 2.4		
Поточний контроль							56	100
8	8	8	8	8	8	8		
Контроль самостійної роботи							44	
44								

T 1.1, T 1.2 ... T 2.4 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи контролю:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; залік.
- методи письмового контролю: тестові завдання;
- методи практичного контролю: виконання самостійних завдань;

- методи самоконтролю: самоаналіз, самооцінка.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ I. ЕПІСТЕМОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ.

Тема 1.1. Предмет та задачі курсу. Структура культури, її функції.

1. Становлення культури: її динаміка та розвиток.
2. Культура як спосіб людського існування та взаємодії з суспільством і природою.
3. Система функцій культури, її структура та види.
4. Головні поняття курсу культурологія.

Тема 1.2. Класичні і сучасні концепції культури.

1. Культура як предмет філософського аналізу.
2. Культурологічні дослідження античності та християнства.
3. Проблема культури в добу Відродження та в трудах просвітителів Нового часу.
4. Трактовка національної культури у німецьких романтиків і в оригінальних українських культурологічних концепціях минулого.

Тема 1.3. Типологія культури та її динаміка.

1. Типологія культури.
2. Культурно-історичні концепції пов'язані із протиставленням культури і цивілізації (М. Данилевський О. Шпенглер, А. Тойнбі, П. Сорокін).
3. Динаміка культурних процесів.

РОЗДІЛ II. ОСНОВНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ФЕНОМЕНИ ЛЮДСТВА.

Тема 2.1. Проблема Заходу і Сходу в світовій культурі. Діалог культур.

1. Історичне співставлення розвитку східної та західної культур.
2. Системи соціокультурної регуляції Сходу і Заходу, спільне і відмінне в них.
3. Типи взаємодії культур і цивілізацій в контексті їх розвитку.

Тема 2.2. Ментальність в структурі культурного пізнання.

1. Ментальність як прояв культури.
2. Праця, сім'я і суспільство як елементи картини світу.
3. Елементи картини світу світових культур (простір, час, труд, сім'я, суспільство).

Тема 2.3. Людина в системі ментальних уявлень.

1. Людина в системі ментальних уявлень східної та західної культур.
2. Культурна історія тіла.

3. Філософія статі в контексті металних уявлень культури.

Тема 2.4.Актуальні проблеми сучасної культури

1. Розповсюдження і сприйняття культури уXX столітті.
2. Техніка як феномен. Роль сучасних способів коунікації та інформації.
3. Екологія и экологическая культура.
4. Проблема ідентичності.

6.2.Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. НАЗВА												
Тема 1.1. Предмет та задачі курсу. Структура культури, її функції	26	4	6			16	26	2	2			22
Тема 1.2. Класичні і сучасні концепції культури	24	4	4			16	22	-	-			22
Тема 1.3. Типологія культури та її динаміка	24	4	4			16	28	2	2			24
РОЗДІЛ II. ОСНОВНІ СОЦІОКУЛЬТУРНІ ФЕНОМЕНИ ЛЮДСТВА												
Тема 2.1. Проблема Заходу і Сходу в світовій культурі. Діалог культур	24	4	6			16	28	2	2			24
Тема 2.2. Ментальність в структурі культурного пізнання	28	6	6			16	28	2	2			24
Тема 2.3. Людина в системі	26	4	6			16	24					24

ментальних уявлень											
Тема 2.4. Актуальні проблеми сучасної культури	26	4	6		2	14	22				22
Усього годин	180	30	38		2	110	168	8	8		164

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Предмет та задачі курсу. Структура культури, її функції.	6	2
2	Класичні і сучасні концепції культури.	4	
3	Типологія культури та її динаміка	4	2
4	Проблема Заходу і Сходу в світовій культурі. Діалог культур.	6	2
5	Ментальність в структурі культурного пізнання.	6	2
6	Людина в системі ментальних уявлень культури.	6	-
7	Актуальні проблеми сучасної культури	6	-
Разом		38	8

Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття структурою курсу не передбачені

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Гатальська С.М. Філософія культури. [Текст] : Підручник. К.: Либідь, 2005. 328 с.
2. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3тє видання. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 584 с.
3. Кравець М.С. Культурологія: підручник. Львів: Новий Світ 2000, 2018, 318 с.,
4. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб. Видання 3-тє, перероб. та доп./За ред. І. І. Тюрменко. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 370 с.
URL:https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/CUL/Kulturologia_Turmenko_2010.pdf

5. Культурологія. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 392 с.
6. Прилуцька А.С.Культурологія. Модульний курс [Текст]: Навч. Посібник / А.С.Прилуцька, В.С.Корабльова. Х.: Торсінгплюс, 2009. 288 с.
7. Філософія. Природа, проблематика, класичні розділи: Хрестоматія: навчальний посібник для студентів вищих навч. Закладів. За ред. Волинки Г.І. Київ: аравела, 2010, укр.
8. Шевнюк О.Л.Культурологія: Навч.посіб. 3 –те вид., стер. К.: Знання-Прес, 2007. 353 с.

Додаткові:

1. Культурологія [Текст] : Навч. посібник [для вищ. навч. закл.] / За ред. В.М.Пічі. – 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : Магнолія плюс, 2005. 358 с.
2. Культурологія: Навчальний посібник для студентів ВНЗ / Грищенко Т.Б., Грищенко С.П., Кондратюк А.Ю., та ін., За ред.. Т.Б. Грищенко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 389 с.
3. Культурологія [Текст] : Навч. посібник для вищ. навч. закл. / За ред. В.М.Пічі. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : Магнолія плюс, 2005. 358с.
4. Луценко О.А. Культурологія. Методичні рекомендації до вивчення тем курсу / О.А. Луценко. Суми: СДПУ, 2000. 34 с.
5. Матвеева Л.Л. Культурологія: Курс лекцій: Навч. посібник. К.: Либідь, 2005. 512 с.
6. Луценко О.А. Філософія та культура статі: гендерний аналіз: Монографія. Суми: ФОП Цьома С.П., 2019. 350 с.
7. Луценко О.А. Стать та гендер у контексті дихотомії ”природа-культура *Гендерні стратегії сталого розвитку України*. Колективна монографія / За наук. ред. Л. С. Лобанової. К.: Фенікс, 2004. 432 с. С.12-22.
8. Подольська, Є.А.т.і. Культурологія [Текст] : Навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К. : Центр навч. літ., 2003. 287с.
9. Шендрік С.М. Поняття культури // Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп. / За ред. проф. А.Яртися та проф. В.Мельника. Львів: Світ, 2005. С. 5-21.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотечний фонд СУМДПУ.
2. Фонд та електронна бібліотека кафедри соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності.

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)